

1 San Pedro

Pedro cātzo'knuni'lh tī ixta'a'ka'ī'

¹ Quit Pedro, ixapóstol Jesucristo. Quit ictzo'ka huā'mā' carta. Iccātzo'knuni'mā'n hui'xina'n tī ixtachi'xcuhuī't Dios tī cātamā'a'kahuanīn ē latlā'hua'nātit chī makatiyātī'n nac a'katunu' cā'lacchicni' jā huanican Ponto ē Galacia ē Capadocia ē Asia ē Bitinia. ² Dios quinTāta'ca'n cālacsacnī'ta'n makāstza' chuntza' chī puhuanli. Xla' puhuanli Espíritu Santo lactze nacātlahuayān. Xla' ixlacasqui'n hui'xina'n nakexpa'tni'yā'tit Jesucristo. Lacasqui'nli ixka'lhnī' Jesucristo nacāxapani'yān ixlīpō'ktu mincuentaca'n. Dios cacāsicua'lanātlahuayān ē tzej calatapā'tit.

Ca'tzīyāuj Dios naquincāsicua'lanātlahuayān

³ Namaxqui'yāuj tapāxcatca'tzīn Dios ixpālacata xla' lakalhu'manīnī'n. Ú'tza' ixTāta' quiMāpa'ksīnī'ca'n Jesucristo. Dios mālacastālancuanīlh Jesucristo, nā chuntza' quincāmaxqui'n xasāsti' quilatamatca'n. Chuhua'j ca'tzīyāuj xla' naquincāmaxqui'yān ā'chulā'. ⁴ Tū Dios naquincāmaxqui'yān, xla' māqui'canī't nac a'kapūn. A'ntza' jā tū cati'a'nani'lh. Jā chī catūhuālh tū masa ē tū lakuan ē tū xneka. ⁵ Hui'xina'n līpāhua'nātit Dios, ē xla' cāmaktaka'lhān ixpālacata xla' ka'lhī līmāpa'ksīn. Xla' nacāmaktaka'lhān hasta ā'xmān quilhtamacuj. Ā'xmān quilhtamacuj natasu'yukō' ixlīpō'ktu tū Dios nacāmaxqui'yān a'cxni' naquincāmakapūtaxtūkō'yān.

6 Ú'tza' hui'xina'n līpāxuhua'yā'tit masqui jā makās līpuhuanātit ixpālacata lhūhua' tū pātīpā'na'ntit. **7** Hui'xina'n līlaczucu tāyani'yā'tit tū pātīpā'na'ntit. Chuntza' tasu'yu palh ixlīcāna' a'ka'ī'yā'tit. Oro māchi'chīcan namaktīcan tū jā tze. Chuntza' tachoko pō'ktu oro. Nā chuntza' hui'xina'n. A'cxni' pātīni'nā'tit hui'xina'n namakxtekā'tit tū jā tze. Chuntza' ā'chulā' lactze nalītaxtuyā'tit. Ā'chulā' xatapalaxla' chī a'ka'ī'yā'tit na ixlacatīn Dios ē jā oro. Palh tzej a'ka'ī'yā'tit masqui pātīni'nā'tit, chuntza' nacātamāka'tlī'yān ē nacātalakachi'xcuhuī'yān a'cxni' Jesucristo namimpala.

8 Hui'xina'n pāxquī'yā'tit Jesucristo masqui jā laktzī'nī'ta'ntit. Hui'xina'n a'ka'ī'yā'tit masqui chuhua'j jā laktzī'nā'tit. Ú'tza' līpāxuhua'yā'tit. Lhūhua' mintapāxuānca'n; jāla chī huanican chī līpāxuhua'yā'tit. **9** Pāxuhua'yā'tit ixpālacata a'kapūtaxtunī'ta'ntittza' ixpālacata a'ka'ī'yā'tit Jesucristo.

10 A'kchihuīna'nī'n xalanī'n makās xapūla ixtahuan chī ixquincālīsicua'lānatlahuan Dios. Xlaca'n ixtaputza chī natalica'tzī chī lī'a'kapūtaxtucan ixpālacata ixtaca'tzīcu'tunkō'.

11 IxEspíritu Cristo cāmāca'tzīnīlh palh Cristo ixpātīni'lh ē ā'līstān ixlakachi'xcuhuī'ca. Xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun jā'cxni'ixa'kspulalh huā'mā' ē tū na'a'kspula ā'līstān. **12** Dios cāmāca'tzīnīlh jāna'j na'a'kspula xlīmacua xlaca'n ixtalahui'lāna'lhcus. Chuhua'j a'kspulamā'lh xlīmacua hui'lāna'uj quina'n. Huā'mā' ū'tza' tū cātahuanin xlaca'n tī cātamāsu'yuni'n xatze tachihuīn ixla' Jesucristo.

Xlaca'n   ixcātalīmāsu'yuni'yān   hui'xina'n
 ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo tī macamincancha'
 nac a'kapūn.   Ixlīpō'ktu huā'mā' ángeles
 taca'tzīcu'tun.

Dios lacasqui'n tzej nalatā'kchokoyāuj

13 Calacapāstactit tzamā' ē skalalh catahui'la'tit.
 Tzej calacapāstactit. Calacapāstactā'kchokotit
 chī Dios nacālīsicua'lanātlahuayān a'cxni' namin
 Jesucristo. **14** Cakexpa'tni'tit Dios ixpālacata
 hui'xina'n ixlacstīn. Jātza' calatā'kchokotit
 chī ixlatlā'hua'nā'tit a'cxni' jāna'j ixa'ka'ī'tit
 ixtachihuīn Dios ē a'cxni' ixtlahua'yā'tit tū
 jā tze talanān. **15** Lactze cahuankō'tit pō'ktu
 quilhtamacuj. Calacapāstactit Dios cālīta'satīn
 ixtachi'xcuhuī't nahuanā'tit. Xla' tze. Ú'tza' pō'ktu
 quilhtamacuj xalīlilatejtin nalīlatahui'la'yā'tit.
16 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios jā huan Dios:
 "Lactze cahuantit hui'xina'n, ixpālacata quit tze."

17 Hui'xina'n a'cxni' orarlīni'yā'tit Dios,
 hua'nā'tit: "Dios quintātā'ca'n." Ú'tza'
 kēxtim quincālaktzī'nān. Xla' nacāputzāna'ni'
 chā'tunu' chuntza' chī talatā'kchokonī't. Ú'tza'
 nalījicua'ni'yā'tit Dios līhuan latlā'hua'nā'titcus
 nac cā'quilhtamacuj. **18** Xapūla hui'xina'n
 ixlatlā'hua'nā'tit chī ixtalatlā'huan minapa-
 pana'ca'n. Jā tū ixtapalh chī ixlatlā'hua'nā'tit
 xapūla. Dios cāmakapūtuxtūni' ixlīpō'ktu
 huā'mā'. Tū xla' xokolh ixpālacata
 naquincāmakapūtuxtūyān, huā'mā' jā chī oro ē
 jā chī plata tū talaksputa. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit
 huā'mā'. **19** Līxokolh ixka'lhnī' Cristo a'cxni' nīlh.
 Ixka'lhnī' Cristo tapalaxla'. Cristo hua'chi lakatin

purecu' ixuanī't tū xatze ē tū maknīcan ixpālacata namālacnūni'can Dios. ²⁰ A'cxni' jāna'j ixtlahuacan cā'quilhtamacuj, Dios puhuanli ixlacasqui'nca Cristo nanī ixpālacata naquincāmakapūtaxtūyān. Chuhua'j, tzamā' quilhtamacuj, Cristo nīnl'ttza' quimpālacatacaca'n. ²¹ Ixpālacata Jesucristo, hui'xina'n līpāhua'nātit Dios, ixpālacata Dios mālacakstālancuanīlh Jesucristo ē lakachi'xcuhui'lh. Chuntza' hui'xina'n līpāhua'nātit Dios ē ka'lhīpā'na'ntit a'ktin quilhtamacuj a'cxni' nacāsicua'lānātlahuakō'yān.

²² Hui'xina'n kexpa'tni'nī'ta'ntit tachihuīn tū ixlīcāna'. Ū'tza' hui'xina'n lactzeta' lītuxtutit. Chuhua'j ixlīcāna' cāpāxqui'yā'tit tī ta'a'ka'i'. Chuhua'j tzej calālīpāxqui'tit ixlīpō'ktu milīstacna'ca'n. ²³ Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' milatamatca'n ixpālacata a'ka'i'nī'ta'ntit ixtachihuīn Dios tū jā maktin catisputli. Chuntza' xasāsti' milatamatca'n jā maktin catisputli. Natāyani' pō'ktu quilhtamacuj. ²⁴ Chuntza' huan na ixtachihuīn Dios jā tatzo'kni' huā'mā': Ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhui't hua'chi pa'lhma'. Ixlīpō'ktu tū tzēhuanī't tū takalhī tachi'xcuhui't, ū'tza' hua'chi xaxa'nat pa'lhma'.

Pa'lhma' scāca ē yuja xaxa'nat.

²⁵ Jā chuntza' ixtachihuīn Dios.

Xla' jā maktin catisputli.

Ixtachihuīn Dios, ū'tza' xatze tachihuīn tū cātamāsu'yuni'nī'ta'n hui'xina'n.

2

¹ Ū'tza' calīmakxtektit ixlīpō'ktu tū jā tze. Jātza' ca'a'kskāhuī'nintit. Jā chuntza' cahuantit chī

xlaca'n tī tatasu'yu lactze ē xmān ta'a'kskāhuī'nin ixpālacata xlaca'n jā lactze. Jātza' quiclh calālaktzī'ntit. Jātza' cacālīchihuīna'ntit ā'makapitzīn.
2 Chā'tin ska'ta' pō'ktu quilhtamacuj hua'cu'tun ixleche. Chuntza' līstaca. Hui'xina'n nā chuntza' ixlacasquī'nca naca'tzīcu'tunā'tit ixtachihuīn Dios tū ixlīhua't milīstacna'ca'n. Chuntza' ā'chulā' na'a'ka'ī'yā'tit. **3** Ca'tzīyā'tittza' palh Dios pāxqui'nin.

Cristo hua'chi a'ktin chihuix tū Dios lacsaci

4 Pō'ktu quilhtamacuj catā'latā'kchokotit Jesucristo. Ú'tza' tī quincāmaxquī'yān quilatamatca'n. Xla' hua'chi xastacna' chihuix. Dios lacsaci ixpālacata laktzī'lh hua'chi a'ktin chihuix tū tapalaxla', masqui tachi'xcuhuī't tapuhuan jā tū ixtapalh. **5** Hui'xina'n hua'chi a'ktin templo tū jā xala' nac cā'quilhtamacuj. Hui'xina'n hua'chi chihuixni' nac huā'mā' templo tū Dios tlahuamā'lh. Hui'xina'n hua'chi pālejni' ixpālacata a'ka'ī'yā'tit Jesucristo ē chuntza' tā'scujā'tit Dios. Hua'chi ixmālacnūni'tit talakalhu'mān Dios ixpālacata kexpa'tni'pā'na'ntit xla'. Chuntza' līpāxuhua Dios. **6** Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Quit iclacsaci a'ktin chihuix tū xatapalaxla'.

Chuhua'j quit icui'lī chā'tin tī hua'chi a'ktin chihuix xala' tzāstūn jā nayāhuacan templo nac Sión.

Xlaca'n tī talīpāhuan xla', jā chu tlakaj catitalīpāhuanli.

7 Huā'mā' chihuix huanicu'tun Cristo. Hui'xina'n a'ka'ī'nī'ta'ntittza' ē ú'tza' līca'tzīyā'tit Cristo xata-palaxla'. Tī jā ta'a'ka'ī'cu'tun, xlaca'n cālīchihuīna'n ixtachihuīn Dios jā tatzo'kni' huā'mā':

Chihuix tū talakmaka'lh tapācna'nī'n,
huā'mā' chihuix ū'tza' lītaxtulh tū ā'chulā' ixla-
casqui'nca.

⁸ Nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Huā'mā' chihuix nacāmā'a'kche'kxlanī
tachi'xcuhuī't;
huā'mā' chihuix nacāmāmakahuasī xlaca'n.
Xlaca'n ta'a'kche'kxla ixpālacata jā ta'a'kaī'cu'tun tī
Dios macamilh ixpālacata nacāmakapūtaxtūcan.
Dios xapūla ixca'tzī tū nacā'a'nani' tī jā
ta'a'kaī'cu'tun ixtachihuīn Dios.

Quina'n ixtachi'xcuhuī't Dios

⁹ Tā'timīn, hui'xina'n jā chī xlaca'n tī jā ta'a'kaī'.
Hui'xina'n tachi'xcuhuī't tī cālacsacnī't Dios. Nā
hui'xina'n ixpālejni' quiMāpa'ksīni'ca'n Dios. Nā
hui'xina'n tapa'ksīni'yā'tit Dios. Nā hui'xina'n
ixtachi'xcuhuī't Dios. Dios lacasqui'n hui'xina'n
nacāmāca'tzīnīyā'tit ā'makapitzīn lī'a'cnīn tū
xla' tlahuānī't. Dios ū'tza' tī cāta'sani'nī'ta'n
ē cāmāxtunī'ta'n jā cā'puçsa ē cālīminī'ta'n jā
tzēhuanī't xkakana'n. ¹⁰ Xapūla hui'xina'n jā
ixtachi'xcuhuī't Dios ixuanī'ta'ntit. Chuhua'j
hui'xina'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. Xapūla
jā ixca'tzīyā'tit palh Dios lakalhu'manīni'n.
Chuhua'j ca'tzīyā'tittza', ixpālacata Dios
cālakalhu'manī'ta'ntza'.

Ixlacasqui'nca nakexmatni'yāuj Dios

¹¹ Tā'timīn, hui'xina'n latlā'hua'nā'tit chī
makatiyātī'n nac cā'quilhtamacuj, ixpālacata
tapa'ksīyā'tit nac a'kapūn. Chuhua'j iccāsqu'i ni'yān
jā titlahua'yā'tit jā tze mintalacapāstacni'ca'n.
Camakxtekit tzamā' talacapāstacni' tū
nalactlahua chī a'kaī'ni'yā'tit Cristo. ¹² Tzej

calatā'kchokotit na ixlacatīnca'n tī jā ta'a'ka'i'. Chuntza', masqui cacātalīmālacsu'yun palh tlahuayā'tit catūhuālh tū jā tze, xlaca'n nataca'tzī palh jā ixlīcāna'. Natalaktzī'n hui'xina'n tlahuayā'tit tū tze. Chuntza' xlaca'n natamāka'tlī Dios a'cxni' xla' naputzāna'nī.

13 Cacākexpa'tni'tit ixlīpō'ktuca'n scu-jnī'n ixpālacata chuntza' Dios lacasqui'n. Cakexpa'tni'tit xapuxcu' cā'lacchicni'.

14 Cacākexpa'tni'tit gobernadores. Xlaca'n Dios cāhui'līnī't natamakapātīnīn tī tatlahua tū jā tze. Nā cāhui'līnī't ixpālacata xlaca'n natamāka'tlī tī tatlahua tū tze. **15** Chuntza' huā'mā' ixtalacasqui'nīn Dios. Xla' lacasqui'n hui'xina'n līlilatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Chuntza' jāla catitahualh catūhuālh chi'xcuhuī'n tī jā tzej talacapāstaca ē jā taca'tzī.

16 Hui'xina'n xala' cā'lacuan ē jā ixlacasqui'nca namākentaxtūyā'tit ixlīmāpa'ksīn Moisés. Masqui ka'lhī'yā'tit talacasqui'n, jā capuhua'ntit tzē natlahua'yā'tit tū jā tze. Ē catlahua'tit tū Dios māpa'ksīni'n. **17** Cacālakachi'xcuhuī'tit ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't. Cacāpāxqui'ltit tā'timīn. Cajicua'nitit Dios. Calakachi'xcuhuī'tit tī ā'chulā' ka'lhī līmāpa'ksīn nac cā'lacchicni'.

Cristo pātīni'līh ē nā quina'n napātīni'nāuj

18 Hui'xina'n tī ka'lhī'yā'tit mimpartronca'n, cacākexpa'tni'tit mimāpa'ksīni'ca'n. Nacākexpa'tni'yā'tit palh tapāxqui'nin ē talakalhu'manīni'n ē nā palh quiclh taca'tzan. **19** Palh pātīni'nā'tit masqui jā tū tlahuani'ta'ntit, ē palh līpātīyā'tit ixpālacata tlahuacu'tunā'tit

ixtalacasqui'nīn Dios, ū'tza' tze na ixlacatīn Dios. ²⁰ Palh tlahuayā'tit tū jā tze, ē ū'tza' cātalītucsān, ē masqui līlaczucu tāyani'yā'tit, huā'mā' jā tū ixtapalh na ixlacatīn Dios. Palh līlaczucu tāyani'yā'tit chī cātatuacsān, masqui tlahuani'ta'ntit xmān tū tze, chuntza' Dios nacāsicua'lanātlahuayān. ²¹ Tī cālacsachī't Dios, xlaca'n natapātīni'n. Cristo ū'tza' pātīni'lh quimpālacataca'n. Quincāmāsu'yuni'n chī nalīmaksca'tāuj xla'. ²² Cristo jā tū tlahuallh tū jā tze. Jā maktin kexmatca nahuan tū jā ixlīcāna'. ²³ Xla' jā ixcālakapala tī ixtalakapala xla'. Jā maktin huanli namālakxokonī xlaca'n tī tamakapātīnīnli. Cristo ixca'tzī namin quilhtamacuj nataxokonu'n. Dios nacāputzāna'nī' chuntza' chī ixlacasqui'nca. ²⁴ Cristo ū'tza' xokolh quincuentaca'n a'cxni' nīlh nac cruz. Xla' lacasqui'n namakxtekāuj tū jā tze, ē natlahuayāuj tū ixtalacasqui'nīn Dios. Cristo pātīni'lh quimpālacataca'n. Chuntza' quincālīmātzeyīyān. ²⁵ Xapūla hui'xina'n ixlatlā'huā'nā'tit hua'chi borregos tū ixtatza'nkānī't. Chuhua'j taspi'tnī'ta'ntit. Lakta'nī'ta'ntit Jesucristo. Xla' nacāmaktaka'lhān hui'xina'n.

3

Chī natalīlātahui'la tī tatamakaxtoknī'ttza'

¹ Nā hui'xina'n puscan, cakexpā'tni'tit minkōlu'ca'n. Chuntza', palh minkōlu'ca'n jā ta'a'ka'i' ixtachihuīn Dios, xlaca'n nata'a'ka'i'cu'tun a'cxni' natalaktzī'n hui'xina'n tzej latlā'huā'nā'tit. Chuntza' jā ixlacasqui'nca nacāhuanican catūhuālh. ² Chi'xcuhuī'n natalaktzī'n chī ixpuscātca'n

tatlahua tū tze ē talakachi'xcuhuī' Dios. Ū'tza' natalī'a'ka'ī'cu'tun. ³ Makapitzīn puscan, ixpālacata tzēhuanī't tahuancu'tun, tzēhuanī't tacāxtlahua ixya'jca'n. Tata'a'kanū ixa'kaslihuitca'n xa'oro ē tamacatahui'la ixmacatzātzātca'n xa'oro. Talhakā' tzēhuanī't ixlu'xu'ca'n. Tzamā'catūhuālh jā ū'tza' tū tlahua tzēhuanī't chā'tin puscāt na ixlacatīn Dios. ⁴ Palh lactzēhuanī't huancu'tunā'tit, ixlacasqui'nca naka'lhī'yā'tit xatze mintalacapāstacni'ca'n ē līpāxuhua natahui'la'yā'tit. Huā'mā'tze na ixlacatīn Dios. Ū'tza' tū lacuan nacāmāxtuyān; ū'tza' tū natāyani'. ⁵ Chuntza' lactzēhuanī't talīlalh puscan xamakās tī ixtalipāhuan Dios ē ixtakexmatni' Dios. Xlaca'n nā ixtakexmatni' ixkōlu'ca'n. ⁶ Chuntza' ixtlahua Sara makāstza'. Xla' ixkexmatni' ixkōlu' Abraham ē ixlaktzī'n chī māpa'ksīni'. Hui'xina'n hua'chi ixtzu'ma'jan Sara, palh tlahua'yā'tit tū tze ē palh jā jicua'nā'tit.

⁷ Chuhua'j hui'xina'n chi'xcuhuī'n tī ka'lhī'yā'tit mimpuscātca'n, caca'tzītit chī nacātā'tahui'la'yā'tit chuntza' chī ixtalacasqui'nīn Dios. Puscan, xlaca'n jā lactli'hui'quin chī hui'xina'n. Ū'tza' nacālīlakachi'xcuhuī'yā'tit. Nacālakachi'xcuhuī'yā'tit ixpālacata xlaca'n chuntza' chī hui'xina'n maktīni'nī'ta'ntit talakalhu'mān tū Dios māstā'. Ū'tza' huā'mā' xasāstī' milatamatca'n tū tāyani' pō'ktu quilhtamacuj. Palh chuntza' natlahua'yā'tit hui'xina'n naca'tzīyā'tit Dios nakexmata a'cxni' na'orarli'yā'tit.

Makapitzīn tapātīni'n ixpālacata tatlahua tū tze

⁸ Chuhua'j xmān huā'mā' iccāhuanicu'tunān: Kempātin calacapāstactit. Calālakalhu'ma'ntit. Calāpāxquī'tit chī lītā'timīn. Calātlahuani'tit tū

tze. Jā ka'tla' camakca'tzītit. ⁹ Palh catīhuālh cātlahuani'yān tū jā tze, jā titlahuani'yā'tit chuntza' hui'xina'n. Palh catihuālh cālakapalayān, jā tilakapala'yā'tit. Xatze casqui'ni'tit Dios xla' casicua'lanātlahuah. Ú'tza' huā'mā' tū Dios lacasqui'n. Palh chuntza' tlahua'yā'tit, Dios nacāsicua'lanātlahuayān hui'xina'n. ¹⁰ Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Tī līpāxuhua talatahui'lacu'tun, jātza' cachīhuālh catahuanli.

Jātza' cata'a'kskāhuī'nilh.

¹¹ Catamakxtekkō'lh tū jā tze ē catatlahualh tū tze. Catalīhui'līlh ca'cs natalatahui'la pō'ktu quilhtamacuj.

¹² Dios cāmaktaka'lha tī lactze chi'xcuhuī'n.

Cākexmatni' ixoracionca'n.

Dios jā cāmaktāya tī tatlahua tū jā tze.

¹³ Nūn chā'tin caticātlahuani'n tū jā tze palh hui'xina'n xmān tlahuacu'tunā'tit tū tze. ¹⁴ Palh hui'xina'n pātīni'nā'tit xmān ixpālacata tlahua'yā'tit tū tze, chuntza' Dios nacāsicua'lanātlahuayān. Jā cacājicua'ni'tit chi'xcuhuī'n. Jā catamakchuyī'tit.

¹⁵ Calacapāstactit Cristo ú'tza' miMāpa'ksīni'ca'n. Cakexpa'tni'tit xmān xla'. Skalalh natahui'la'yā'tit tzej nakelhtīni'nā'tit a'cxni' nacātakelhasqui'ni'yān chī a'ka'ī'yā'tit Cristo. Līlaczucu nakelhtīni'nā'tit hui'xina'n. Calacapāstactit Dios cākexmatmā'n.

¹⁶ Jā titlahua'yā'tit tū jā tze. Chuntza' nacāmāmaxanī'yā'tit tī cātalakapalayān hui'xina'n ē tī cātalīchihuīna'nān tū jā tze ixpālacata a'ka'ī'ni'yā'tit Cristo. ¹⁷ Tī tatlahua tū jā tze, xlaca'n nacāmakapātīnīncan. Hui'xina'n jā

chuntza' cahuantit chī xlaca'n. Ā'chulā' tze palh napātīni'nā'tit, palh chuntza' ixtalacasqui'nīn Dios, masqui jā tlahuani'ta'ntit tū jā tze.

¹⁸ Cristo xmān maktin nīlh quimpālacataca'n. Chuntza' līxokolh quincuentaca'n. Masqui Cristo tze, xla' pātīni'lh ixpālacataca'n tachi'xcuhuī't tī jā tze. Nīlh quimpālacataca'n, ixpālacata quincāmāsu'yucu'tunni' na ixlacatīn Dios. Masqui maknīca Jesucristo, huī'lhcus. ¹⁹ A'cxni' jāna'j ixlacastālancuana'n Cristo, xla' a'lh jā ixcāchī'canī't ixlīstacna'ca'n nīnī'n. Cātasu'yuni'lh ē cāhuanilh palh ū'tza' Cristo. ²⁰ Xlaca'n a'cxni' ixtalahui'lāna'lhcus jā ta'a'ka'ī'ni'cu'tunli Dios. Dios līlacatzucu ixcāka'lhīmā'lh xlīmacua Noé ixtlahuamā'lh barco. A'cxni' lalh lakuat, xmān kelhatzeyan tachi'xcuhuī't ta'a'kapūtaxtulh nac barco na ixkelhni' xcān. ²¹ Chuntza' quina'n tī quincātamakapūtaxtūnī'ta'ntza', quina'n lī'a'kpaxui xcān. A'cxni' a'kpaxāuj, jā xmān quimacti'ya'tca'n nalīmāyujūyāuj. A'cxni' a'kpaxāuj, chuntza' līmāsu'yuyāuj Dios xapanī'ttza' quincuentaca'n, ixpālacata Jesucristo lacastālancuana'nī'ttza, ē chuntza' a'kapūtaxtunī'taujtzā'. ²² Jesucristo tanūnī'ttza' nac a'kapūn ē huī'lh na ixpekxtūcāna'j Dios. Chuhua'j xla' cāmāpa'ksīkō' ángeles ē ixlīpō'ktuca'n tī takā'lhī līmāpa'ksīn.

4

Dios cāmaxqui' catūhuālh chā'tunu' ix-tachi'xcuhuī't

¹ Cristo pātīni'lh a'cxni' ixlatlā'huan nac cā'quilhtamacuj. Caca'tzītit hui'xina'n tzē nacā'a'kspulayān chuntza'. Jā cajicua'ntit.

Tí tapātīni'mā'nalh, xlaca'n tamakxteknī'ttza' tatlahua tū jā tze. ² Chuhua'j jātza' catlahua'tit tū jā tze chī tachi'xcuhuī't tī tatlahua xmān tū xlaca'n talacasqui'n. Calatahui'la'tittza' chuntza' chī ixtalacasqui'nīn Dios. ³ Xapūla hui'xina'n makās ixtlahuapa'na'ntit tū tatlahuacu'tun tī jā ta'a'ka'i'. Ixtlahua'yā'tit tū jā tze mintalacapāstacni'ca'n. Ixka'chīyā'tit. Ixtlahua'yā'tit cā'tani' ē a'ntza' ixtlahua'yā'tit tū jā tze. Ixtakēstokā'tit nako'tā'tit. Ixcātatatzokostani'yā'tit ídolos. Dios jā lakatī huā'mā'. ⁴ Chuhua'j tī jā ta'a'ka'i', xlaca'n tali'a'cnī chī hui'xina'n jātza' cātā'takēstokā'tit xlaca'n palh nacātā'tlahua'yā'tit tū jā tze. Ú'tza' cātalilakapalayān hui'xina'n. ⁵ Xlaca'n nacāputzāna'ni' Dios. Ixlīcāna' xla' nacāputzāna'ni' tī talahui'lāna'lhcus ē tī xanīntza'. ⁶ Ú'tza' cālīmāca'tzīnīca xatze tachihuīn tī xanīntza' chuhua'j. Chuntza' masqui tanīlh chuntza' chī ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't, ixlīstacna'ca'n tzē natatahui'la pō'ktu quilhtamacuj chuntza' chī Dios huī'lh pō'ktu quilhtamacuj.

⁷ Pala'j nasputkō' ixlīpō'ktu. Ú'tza' tzej calīlacapāstacna'ntit. Skalalh catahui'la'tit ē pō'ktu na'orarli'yā'tit. ⁸ Tū ixlacasqui'nca Ú'tza' huā'mā': calāpāxquī'ttit. Palh pāxquī'yāuj ā'chā'tin, mātza'nkēna'ni'yāuj tū quincātlahuani'nī'ta'n. ⁹ Līpāxuhua nalāmānūyā'tit na minchicca'n. ¹⁰ Dios xtum cāmaxquī'nī'ta'n chā'tunu' hui'xina'n chī tzē nalītlahua'yā'tit tū cāmacamaxquī'nī'ta'n Dios. Chuntza' tzē namākentaxtūyā'tit tū Dios cāmacamaxquī'nī'ta'n. Ē chuntza' nalāmaktāya'yā'tit. ¹¹ Tī ta'a'kchihuīna'n, catamāsu'yulh ixtachihuīn Dios. Tī tamaktāya ā'makapitzīn, chuntza'

catamaktāyalh chuntza' chī Dios cāmaxquī'nī't. Palh hui'xina'n chuntza' tlahuā'yā'tit, chuntza' nalakachi'xcuhuī'can Dios ixpālacata Jesucristo. Pō'ktu quilhtamacuj calakachi'xcuhuī'ca Dios. Xla' pō'ktu quilhtamacuj ka'lhī līmāpa'ksīn. Amén.

Tapātīni'n tī ta'a'ka'i'

12 Chuhua'j tā'timīn, jā tipuhua'nā'tit jā makin catipātīni'ntit hui'xina'n. Caca'tzītit chuntza' cā'a'kspula tī ta'a'ka'i', ē jā xmān hui'xina'n pātīni'nā'tit. Chuntza' lītasu'yu palh ixlīcāna' hui'xina'n a'ka'i'yā'tit. **13** Capāxuhua'tit chī pātīni'mpā'na'ntit chuntza' chī Cristo pātīni'lh. Chuntza' hui'xina'n napāxuhua'yā'tit a'cxni' Cristo namimpala ē nalaktzī'ncan chī xla' ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. **14** A'cxni' cātalakapalayān hui'xina'n ixpālacata Cristo, napāxuhua'yā'tit ixpālacata Espíritu Santo nacāmaktāyayān. Natasu'yu xla' cātā'hui'lan hui'xina'n. Natasu'yu xla' ka'lhī līmāpa'ksīn. Ā'makapitzīn jā tze talichihuīna'n Cristo. Hui'xina'n lakachi'xcuhuī'yā'tit xla'. **15** Ā'makapitzīn tapātīni'n ixpālacata xlaca'n tamaknīni'nī't. Ā'makapitzīn tapātīni'n ixpālacata takā'lhāna'nī't. Ā'makapitzīn tapātīni'n ixpālacata tatlahuanī't ā'catūhuālh tū jā tze. Ā'makapitzīn tapātīni'n ixpālacata tatanūnī't jā jā ixlītanūtca'n. Jā titlahua'yā'tit chuntza'. **16** Palh hui'xina'n pātīni'nā'tit ixpālacata Cristo, jā tilīmāxana'nā'tit. Camaxqui'tit tapāxcatca'tzīn Dios ixpālacata tapa'ksīni'yā'tit Cristo.

17 Chilhtza' quilhtamacuj tū napūputzāna'nī Dios. Xapūla nacāmakapātīnīncan ixtachi'xcuhuī't Dios. Palh quina'n naquincāmakapātīnīnān xapūla,

ā'chulā' nacāmakapātīnīncan xlaca'n tī jā ta'a'ka'i' xatze tachihuīn tū ixla' Dios. ¹⁸ Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Palh jicslihua'ta'a'kapūtaxtu xalactze chi'xcuhuī'n, ġtū nacā'a'kspula chi'xcuhuī'n tī jā tze ē tī talak-maka'n Dios?

¹⁹ Palh ixtalacasqui'nīn Dios natapātīni'n makapitzīn ixpālacata tatlahua tū tze, catatlahualhcus tū tze. Catalipāhuanli xmān Dios. Xla' tlahuakō'nī't ixlipō'ktu tū a'nan ē pō'ktu quilhtamacuj cāmaktaka'lha. Xla' pō'ktu quilhtamacuj mākentaxtū tū huan.

5

Cāmaxqui'ca talacapāstacni' tī ixta'a'ka'i'

¹ Quit iccāmaxqui'cu'tunān talacapāstacni' hui'xina'n tī xanapuxcu'nu' nac templo. Nā quit chā'tin xapuxcu'. Quit iclaktzī'lh chī pātīni'lh Cristo. Nā quit naquilakachi'xcuhuī'can a'cxni' nalakachi'xcuhuī'can Cristo a'cxni' namimpala.

² Iccāsquī'ni'yān nacāmaktaka'lhā'tit ixlacstīn Dios tī xla' cāmacamaxqui'n. Calītlahua'tit ixlipō'ktu mintalacapāstacni'ca'n ē jā casātlahua'tit. Jā xmān titlahuayā'tit ixpālacata tlajacu'tunā'tit tumīn. Cacāmaktaka'lhtit xmān ixpālacata tā'scujcu'tunā'tit Dios. ³ Jā ixtēcu'nī'n hui'xina'n tī cāmaktaka'lhā'tit. Catahui'la'tit chuntza' chī ixtalacasqui'nīn Dios. Chuntza' xlaca'n tzē nacātamaksca'tāni' chī hui'xina'n. ⁴ Jesucristo ū'tza' tī xapuxcu' milipō'ktuca'n hui'xina'n tī xanapuxcu'nu' nac templo. Xla' cāmaktaka'lhkō' ixlacstīn ē cuenta tlahua chī scujnī'ta'ntit hui'xina'n. A'cxni'

Jesucristo namimpala, Dios pō'ktu quilhtamacuj nacāsicua'lánatlahuayān hui'xina'n.

5 Nā hui'xina'n ka'hua'chan, cacākekexpa'tni'tit xanapuxcu'nu' tī ta'a'n nac templo. Milipō'ktuca'n hui'xina'n nalālakachi'xcuhuī'yā'tit. Jā capuhua'ntit palh ā'chulā' xalactze hui'xina'n ē jā ā'makapitzīn. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios jā cāmaktāya tī ka'tla' tamakca'tzī.

Xla' cāmaktāya tī jā ka'tla' tamakca'tzī.

6 Jā ka'tla' camakca'tzītit. Cakexpa'tni'tit Dios. Xla' ū'tza' tī ka'lhī lītli'hui'qui. A'ktin quilhtamacuj a'cxni' Dios nalacasqui'n, hui'xina'n nacātalakachi'xcuhuī'yān chuntza' chī ixtalacasqui'nīn Dios. **7** Pō'ktu tū cāmāmakchuyīyān, catamakxtekit Dios nacāmaktāyayān. Xla' cāmaktaka'lhān.

8 Skalalh calatahui'la'tit ē jā cata-makxtekit nacātatlajayān. Skāhuī'ni' tī mintā'lāquiclhaktzi'ca'n, xla' latlā'huan hua'chi lakatin león tū ta'sa ē putzatlā'huan tī nahua'. **9** Jā camakxtekit chī a'ka'I'yā'tit. Chuntza' calītlaja'tit skāhuī'ni'. Calacapāstactit calhāxcuhuālh nac cā'quilhtamacuj a'nan tā'timīn tī nā tapātīni'mā'nalh.

10 Dios pāxquī'nin. Quincālacsacnī'ta'n ixpālacata ixlacasqui'n natapa'ksīnī'yāuj Cristo. Chuntza' pō'ktu quilhtamacuj nata'tahui'layāuj Dios nac a'kapūn. A'cxni' napātīni'nā'titcus ā'macsti'na'j, Dios nacātlahuayān lactze hui'xina'n. Nacāmaktāyayān natāyani'yā'tit. Nacāmaktāyayān tzej na'a'ka'I'yā'tit.

11 Dios ka'lhīkō' ixlīpō'ktu lītli'hui'qui pō'ktu quilhtamacuj. Amén.

Macā'nca ā'xmān saludos

12 Quit icmātzo'knīlh Silvano huā'mā' carta tū jā laclhmā'n. Quit tzej icca'tzī xla' chā'tin quintā'tinca'n ē tzej a'ka'l'. Quit iccāmāsu'yuni'n xatze tachihuīn ixla' Dios. Hui'xina'n a'ka'l'nī'ta'ntit ū'tza' ixlicāna'. Chuhua'j jā camakxtektit chī a'ka'l'yā'tit huā'mā' xatze tachihuīn.

13 Cāmacā'ni'yān saludos xlaca'n tī xalanī'n nac templo nac Babilonia. Nā xlaca'n Dios nā cālacsacnī't. Marcos tī hua'chi quinka'hua'cha, nā xla' cāmacā'ni'yān saludos. **14** Calāskōkatit ixpālacata hui'xina'n lāpāxqui'yā'tit.

Tzej calatapā'tit milipō'ktuca'n hui'xina'n tī tapa'ksīni'yā'tit Cristo. Amén.

**Xasāsti' testamento (Xatze tachihuīn
ixpālacata Jesucristo)
New Testament in Totonac, Upper Necaxa
(MX:tku:Totonac, Upper Necaxa)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Upper Necaxa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Patla y Chicontla [tku], Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Upper Necaxa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
b40e03ec-1023-5d81-b8c2-7e6838bd9354